

Kom in actie!

Aanbeveling van de
Raad van Europa
CM / Rec (2018)5
over kinderen
met gedetineerde
ouders

De Raad van Europa heeft de taak de rechten van alle Europeanen te beschermen. Kinderen en volwassenen hebben gelijke mensenrechten. Deze publicatie is een prachtig voorbeeld een enthousiaste en toegewijde bottom-up organisatie als Children of Prisoners Europe, kinderen heeft geraadpleegt bij de totstandkoming van aanbeveling CM/Rec(2018). Dit boekje vertaalt de kernboodschap van zorg en steun aan kinderen met gedetineerde ouders in een levendige en praktische gids die eenvoudig is in gebruik. Gevangenen zouden altijd 'open moeten staan' voor verandering ten behoeve van een betere toekomst voor alle betrokkenen. Verandering vraagt om geloof en volharding. 'It's Time to Act' zou iedereen moeten overtuigen van de noodzaak om de situatie van kinderen van gedetineerde ouders te verbeteren.

- Jan Kleijssen, Directeur, Information Society –
Action against Crime, Raad van Europa

Welkom

Children of Prisoners Europe (COPE) is een Pan-Europees netwerk dat werkt met en namens kinderen van gedetineerde ouders. Samen met kinderen en jongeren uit heel Europa hebben leden van COPE en andere organisaties deze kindvriendelijke versie van de aanbeveling opgesteld, die de Raad van Europa in april 2018 presenteerde. Deze aanbeveling geeft kinderen een gezicht en een stem. De aanbeveling laat zien hoe kinderen betrokken kunnen worden en wat ze willen en nodig hebben.

COPE werkt samen met kinderen om de 'mensen die het voor het zeggen hebben', zoals rechters en gevangenisdirecteuren, aan het denken te zetten over kinderen met gedetineerde ouders, te zorgen voor hun rechten en deze kinderen op alle mogelijke manieren te beschermen.

De oorspronkelijke aanbeveling, geadopteerd door de Raad van Europa en gesteund door COPE, liet zich in grote lijnen inspireren door werk en ervaringen van de leden van COPE waaronder het in 2014 door Bambinisenzasbarre geïnitieerde Italiaanse memorandum van overeenstemming; dit belangrijke document bouwt voort op de rechten van kinderen die zijn vastgelegd in het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind en het Handvest van de grondrechten van de EU. De aanbeveling pleit voor veranderingen in beleid en praktijk voor verbetering van de situatie van kinderen met een gedetineerde ouder in heel Europa.

Heel veel dank gaat uit naar alle kinderen en organisaties* die meehielpen bij het vertalen, controleren en illustreren van deze versie van de aanbeveling. Met name dank aan het Directoraat Generaal Mensenrechten en Rechtsstaat van de Raad van Europa voor het genomen initiatief tot de oorspronkelijke aanbeveling en dank aan de afdeling voor Kinderrechten van de Raad van Europa (DG Democratie).

*Bufff (Zweden), Children Heard and Seen (Engeland en Wales), Families Outside (Schotland), For Fingers Påførende (FFP) (Noorwegen), My Time (Engeland en Wales), NIACRO (Noord-Ierland), Pact (Engeland en Wales), POPS (Engeland en Wales), Probacja (Polen), REPR (Zwitserland), Rijeka Regional Office of the Ombudsman for Children (Kroatië), SOS Il Telefono Azzuro Onlus (Italië), de commissaris voor kinderen en jongeren in Schotland en The Playstation in de gevangenis van Barlinnie (Schotland).

Het is moeilijk om een
ouder in de gevangenis
te hebben! Mensen
begrijpen het vaak niet
en weten niet wat ze
moeten zeggen.

Jo, 11

Wat staat er in deze
brochure?

Europese richtlijnen voor het ondersteunen van kinderen met een gedetineerde ouder

Wat is belangrijk voor kinderen?

Overwegingen voor politie en rechters

Het verblijf in de gevangenis

- Aankomst in de gevangenis
- Contact houden met kinderen
- Thuis bezoeken
- Een veilige omgeving creëren
- Baby's die bij hun ouder in de gevangenis wonen
- Het strafproces en voorbereiding op vrijlating
- De gevangenis verlaten
- Veranderen van beleid
- Personeel betrekken

Samenwerken

Het overzicht houden

Informatie krijgen en verandering brengen

Mensen op andere gedachten brengen

Waarom hebben we deze richtlijnen nodig?

De Raad van Europa (bestaande uit 47 Europese landen) heeft in april 2018 een nieuw advies uitgebracht in de vorm van de aanbeveling. Hierin staat hoe mensen de kinderen met gedetineerde ouders beter kunnen beschermen en hen dezelfde rechten en levenskansen kunnen bieden als andere kinderen in deze landen. De naam van deze aanbeveling is Recommendation CM/Rec(2018)5 of the Committee of Ministers to member States concerning children with imprisoned parents, ofwel aanbeveling over kinderen van gedetineerde ouders CM/Rec(2018)5 van het Comité van Ministers aan landen die lid zijn van de Raad van Europa. De aanbeveling geeft duidelijk aan dat iedereen het VN-Verdrag over de rechten van het kind (<https://bit.ly/2fOGxy4>) moet volgen. Dit is een belangrijke richtlijn voor hoe je om moet gaan met alle kinderen.

Iedere dag hebben ongeveer 2,1 miljoen kinderen in Europa een ouder in de gevangenis. We weten dat sommige kinderen met gedetineerde ouders hieronder lijden. Ze denken dat sommige mensen slecht over hen denken en hen slecht behandelen omdat ze een ouder in de gevangenis hebben. Het is belangrijk dat deze kinderen, die niets verkeerd hebben gedaan, zich begrepen, gezien en gehoord voelen en niet het idee hebben dat ze als criminelen worden behandeld.

Kinderen van gedetineerden maken zich soms zoveel zorgen dat ze ziek worden. Ze lopen tegen allerlei nieuwe situaties aan; er kan minder geld zijn voor hun verzorging, ze kunnen hun thuis verliezen. Wanneer een ouder in de gevangenis zit en niet voor zijn/haar kind kan zorgen, kan dit het kind schaden. De gevangenschap beïnvloedt het bestaan en de gevoelens van het kind en de manier waarop het kind kan groeien en zich ontwikkelen. **Het hebben van een ouder in de gevangenis heeft op veel manieren invloed op het leven van kinderen.**

De aanbeveling van de Raad van Europa is voor iedereen die een beslissende rol heeft in het proces van detentie. De aanbevelingen zijn van belang zowel voor medewerkers van de politie, rechtbanken en rechters als voor medewerkers van gevangenen en de mensen die voor gedetineerden en hun kinderen zorgen, of dit nu binnen of buiten de muren van de gevangenis is. De aanbevelingen geven aan dat kinderen regelmatig contact met hun ouders nodig hebben, behalve wanneer dit niet goed is voor het kind. Kinderen hebben recht op regelmatig contact met hun ouders en dit moet mogelijk worden gemaakt, terwijl het in de gevangenis ook veilig moet blijven. De richtlijnen zeggen dat er ondersteuning, hulp en speciale regelingen moeten zijn voor kinderen en dat gevangen ouders hulp en ondersteuning moeten krijgen om een ouder te kunnen zijn terwijl ze in de gevangenis zitten. **Alle hulp en ondersteuning moet ervoor zorgen dat kinderen zich beter voelen, niet slechter. Ze moeten dezelfde kansen in hun leven krijgen als alle kinderen.**

De Raad van Europa zegt dat het belangrijk is om te beseffen dat het zowel voor de kinderen als voor de gedetineerde ouder goed is dat zij contact houden. Dit is goed voor het kind, voor de gedetineerde ouder, voor gevangenispersoneel en voor de algemene sfeer in de gevangenis. Contact met de kinderen helpt een gevangene om zich in de gevangenis beter voor te bereiden op vrijlating en de terugkeer naar een leven in het gezin en de samenleving – en om iedereen te beschermen.

In een van de laatste richtlijnen roept de Raad van Europa de verantwoordelijke mensen op om ervoor te zorgen dat de aanbeveling wordt nageleefd en ook om zaken te verbeteren voor kinderen met gedetineerde ouders. Aan het eind staat de oproep aan iedereen, inclusief kranten, tv en sociale media, om zich te verdiepen in de situatie van kinderen met gedetineerde ouders, zodat we ervoor kunnen zorgen dat deze kinderen beter worden behandeld. Als gebeurt waar de aanbevelingen voor waarschuwen hebben kinderen met gedetineerde ouders niet dezelfde levenskansen als andere kinderen. **Alle kinderen hebben dezelfde rechten.**

Woordenlijst

Arrestatie: iemand oppakken en meenemen naar het politiebureau.

Baby: ieder kind tussen 0 en 3 jaar oud.

Verzorger: iemand die elke dag zorgt voor een kind en verantwoordelijk is voor dit kind. Dit kan de andere ouder zijn, een opa of oma, een broer of zus, een ander familielid of iemand anders met wie het kind samenwoont.

Kind: iedereen jonger dan 18 jaar oud.

Het belang van het kind: als er in de UNCRC staat “wat het beste of goed is voor het kind” bedoelen we in deze informatiefolder wat “veilig en goed is voor het kind”. Het gaat er om dat in elke situatie die zich voordoet voor elk kind afzonderlijk wordt gekeken naar wat de beste beslissing is voor het kind op dat moment.

Samenleving een bepaald gebied of een bepaalde plek waar mensen samen wonen.

Leiders / verantwoordelijken : mensen die de regels maken (politici) en de mensen die in hun werk zorgen dat mensen zich aan de regels houden, zoals politie, rechters en gevangenisbesturen.

Gevangenis: een gebouw of plek waar mensen als gevangenen volgens regels kunnen worden vastgehouden (behalve wanneer ze als gevangenen in hun eigen huizen hun straf mogen uitzitten). Mensen blijven in een gevangenis na de arrestatie, voordat ze hun proces in de rechtbank hebben, en voor en na het horen van hun straf.

Privacy: niet bekeken of gestoord worden door andere mensen, het hebben

van persoonlijke ruimte.

Rechten: alle kinderen hebben dezelfde rechten. Een recht is een afspraak over wat elk kind zou moeten hebben of zou moeten kunnen doen. Veel rechten staan vermeld in het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind. Alle rechten zijn met elkaar verbonden en ze zijn allemaal even belangrijk.

Richtlijnen: regels die je vertellen wat je wel of niet moet doen op verschillende plaatsen - in je huis, in de buurt, op school, tijdens het spelen van een spel, in de bibliotheek of bij een bezoek aan een ouder in de gevangenis. De beschreven richtlijnen in dit document gelden in wetten en afspraken in ons eigen land en over de hele wereld.

Vonnis / uitspraak /oordeel: de straf die mensen krijgen als de rechtbank oordeelt dat zij iets verkeerd hebben gedaan.

Personeel: alle mensen die in een bepaalde organisatie werken.

Tag: een elektronisch bewakingsapparaat, dat aangeeft waar de persoon is

als mensen thuis hun straf mogen uitzitten.

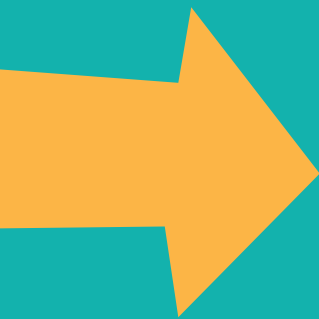
UNCRC: het Verdrag van de Verenigde Naties over de rechten van het kind uit 1989. Bijna elk land heeft ingestemd met deze rechten, inclusief alle landen van de Raad van Europa. Er staat dat

- a) alle rechten die in het verdrag staan hetzelfde zijn voor alle kinderen in de hele wereld, zonder uitzonderingen;
- b) het belang van het kind voorop moet staan bij alle maatregelen die kinderen aangaan;
- c) ieder kind recht heeft op leven, overleven en ontwikkeling;
- d) kinderen het recht hebben om mee te doen en denken - te spreken en gehoord te worden - in alle zaken die hen aangaan;
- e) kinderen het recht hebben om contact te houden met hun ouders, behalve als dat schadelijk is voor de kinderen.

Europese
richtlijnen
voor het
ondersteunen
van kinderen
met een
gedetineerde
ouder

Wat is belangrijk
voor kinderen?

1. Iedereen moet kinderen met gedetineerde ouders met respect voor hun rechten behandelen, zegt het Verdrag van de Verenigde Naties (UNCRC). Kinderen, die een ouder in de gevangenis hebben, zijn allemaal verschillend. Hun gevoelens moeten gehoord worden en er moet gevraagd worden wat deze kinderen willen en nodig hebben bij beslissingen die voor hen een verschil kunnen maken. Kinderen moeten worden beschermd. Mensen moeten ervoor zorgen dat beslissingen die ze nemen goed zijn voor het kind en voor hun familie en dat de beslissingen de privacy van de kinderen en hun familie respecteren. Mensen moeten ervoor zorgen dat er steun is voor de ouder vanaf het moment van de arrestatie tot het moment na het verlaten van de gevangenis.
2. Als een rechter overweegt een ouder naar de gevangenis te sturen, moet hij of zij nadenken over welke veranderingen dit voor ieder kind met zich meebrengt. Wat zijn de rechten van het kind en wat is het beste voor het kind. Indien mogelijk moet de ouder een straf krijgen in de samenleving in plaats van naar de gevangenis te gaan, vooral als hij of zij de belangrijkste verzorger van het kind is.
3. Wanneer een ouder naar de gevangenis gaat, moet hij of zij in een gevangenis dicht bij zijn of haar kinderen worden geplaatst.
4. Bij het overplaatsen van een ouder van een gevangenis in het ene land naar een gevangenis in een ander land, moet altijd overwogen worden wat het beste is voor zijn of haar kinderen.
5. Wanneer iemand naar de gevangenis gaat, moeten de personen die voor de gevangene verantwoordelijk zijn informatie over hun kinderen vergaren.
6. De mensen die een land leiden moeten geld en andere steun geven aan organisaties die kinderen met gedetineerde ouders en hun families helpen. Ze moeten ook geld investeren om kinderen en ouders te helpen contact met elkaar te houden.
7. De leidinggevenden en alle medewerkers die contact met kinderen hebben, moeten leren hoe ze het beste kunnen werken met kinderen en hun gedetineerde ouders.

Overwegingen voor politie en rechters

8. Bij het arresteren van een ouder moet de politie er, indien mogelijk, voor zorgen dat er geen kinderen aanwezig zijn. Wanneer een kind wel aanwezig is tijdens een arrestatie, moet de politie oog voor het kind hebben en er voor zorgen dat het kind niet van streek raakt.

9. Het recht van kinderen om contact te hebben met hun gedetineerde ouder moet worden gerespecteerd, zelfs als er grenzen of beperkingen zijn gesteld met betrekking tot het contact van de ouder met andere mensen buiten de gevangenis.

10. Wanneer een rechter overweegt om een ouder naar de gevangenis te sturen, moet hij of zij nadenken over hoe dit de kinderen beïnvloedt, wat de rechten van de kinderen zijn en wat het beste voor de kinderen is. De rechtbank moet beslissen of de ouder thuis kan blijven om het proces en de veroordeling af te wachten in plaats van naar de gevangenis te gaan. Indien mogelijk moet de ouder een straf thuis krijgen in plaats van naar de gevangenis te gaan.

11. Gedetineerde ouders moeten de gevangenis kunnen verlaten om bij hun kinderen te zijn op speciale dagen zoals verjaardagen, de eerste schooldag en wanneer kinderen in het ziekenhuis liggen.

Het verblijf in de gevangenis

Aankomst in de gevangenis

12. Voordat een ouder naar de gevangenis gaat, of bij aankomst in de gevangenis, moet een ouder toestemming krijgen om te regelen dat de kinderen worden verzorgd op een manier die het beste is voor de kinderen.
13. Bij aankomst in de gevangenis moeten medewerkers noteren hoeveel kinderen een gevangene heeft, hoe oud de kinderen zijn en wie voor hen zorgt. De gevangenis moet ervoor zorgen dat deze informatie actueel blijft.
14. Wanneer een persoon naar de gevangenis gaat of overgeplaatst wordt, moeten de verantwoordelijke mensen helpen om de kinderen en hun verzorgers te vertellen naar welke gevangenis de ouder gaat of ervoor zorgen dat deze informatie naar de kinderen wordt verzonden.
15. De leidinggevenden in de gevangenis moeten informatie en ondersteuning geven aan kinderen over hoe ze contact kunnen opnemen met hun ouders en over belangrijke gevangenisregels. Kinderen hebben informatie nodig die ze gemakkelijk kunnen begrijpen - en - indien nodig - in verschillende talen.

Contact houden met kinderen

16. De verantwoordelijke mensen moeten altijd overwegen wat het beste is voor het kind wanneer zij beslissen naar welke gevangenis een ouder gaat zodat het kind contact kan houden met de ouder zonder ver te hoeven reizen of veel kosten te maken.
17. Kinderen moeten hun ouder in de gevangenis kunnen bezoeken binnen een week nadat zij naar de gevangenis zijn gegaan. Kindvriendelijke bezoeken moeten minimaal een keer per week worden toegestaan. Voor zeer jonge kinderen moeten kortere, meer regelmatige bezoeken in de week mogelijk zijn.
18. Bezoeken moeten zo worden georganiseerd dat ze het dagelijkse leven van kinderen en/of het naar school gaan niet onderbreken. Er moeten bezoeken zijn op verschillende tijdstippen, buiten schooluren. Als het niet mogelijk is om wekelijkse bezoeken te realiseren, moeten er langere bezoeken mogelijk zijn waar kinderen en ouders kunnen spelen en samen 'quality time' hebben.
19. Wanneer de ouder of verzorger niet in staat is om met een kind naar een bezoekuur in de gevangenis te komen moet een andere persoon, zoals een vertrouwde hulpverlener of een familielid, worden gevraagd om het kind mee te nemen naar het bezoek.
20. Elke gevangenis moet kindvriendelijke wacht- en bezoekkamers hebben waar kinderen zich veilig, welkom en gerespecteerd voelen (bijvoorbeeld met speelgoed en boeken voor alle leeftijden). De bezoekruimte moet geschikt zijn om in te spelen en om quality time door te brengen, inclusief fysiek contact met de gevangen ouder. Er zou ook een mogelijkheid moeten zijn bezoeken te hebben buiten de gevangenis, maar wel in de buurt ervan, waar kinderen en ouders samen kunnen zijn alsof ze thuis zijn.

- 21.** Er moeten maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat ieder kind dat zijn of haar gedetineerde ouder bezoekt zich gerespecteerd, veilig en comfortabel voelt en privacy heeft. Dit is vooral belangrijk voor kinderen met speciale behoeften en/of een beperking.
- 22.** Als de gevangenis ver weg is van de plaats waar het kind woont, moeten de bezoeken flexibel zijn.
- 23.** Veiligheidscontroles bij kinderen moeten respectvol en kindvriendelijk zijn, rekening houdend met hun veiligheid en privacy. Onderzoeken, waarbij kinderen hun kleding uit moeten doen, zijn verboden.
- 24.** Controles van gedetineerden voor aanvang van bezoekmomenten moeten respectvol zijn, zodat zij een positief bezoek met hun kinderen kunnen hebben. Kinderen moeten de bezoekersruimte verlaten voordat hun gedetineerde ouder weggaat, omdat de kinderen van streek kunnen raken als zij zien dat hun ouder terugkeert naar zijn of haar cel. Wanneer gedetineerde ouders gevangenskleding moeten dragen voor de bezoeken van hun kinderen, dient men oog te hebben voor de gevangene als ouder bij de kledingkeuze.
- 25.** Het personeel in de gevangenis moet ervoor zorgen dat alle betrokkenen de regels naleven die kinderen in staat stellen contact te behouden met hun gedetineerde ouder door bijvoorbeeld (video)bellen of internet. Deze vormen van contact mogen niet te veel kosten en gedetineerde ouders moeten geholpen worden om ervoor te betalen indien nodig. Dit type contact mag echter nooit de persoonlijke bezoeken van kinderen aan hun gedetineerde ouder vervangen.

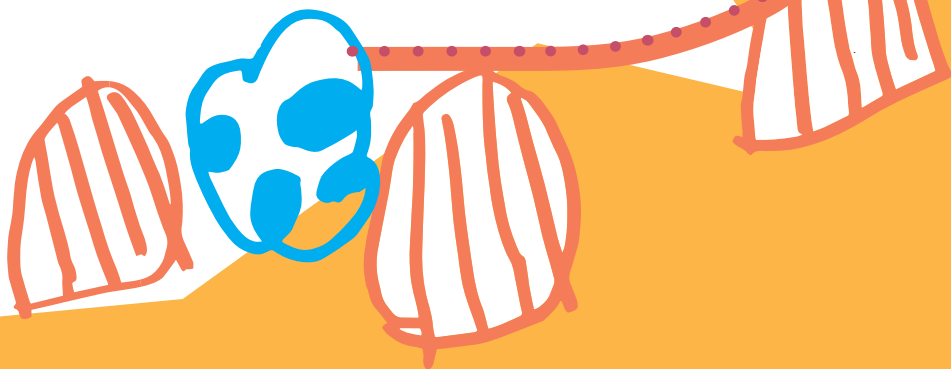
- 26.** Regels voor telefoongesprekken en andere vormen van communicatie met kinderen moeten flexibel zijn, zodat kinderen en hun gedetineerde ouders gemakkelijk contact kunnen houden. Waar mogelijk moeten kinderen hun ouder in de gevangenis kunnen bellen.
- 27.** Gedetineerde ouders moeten geholpen worden om betrokken te blijven bij het leven van hun kinderen en moeten kunnen communiceren met school, gezondheids- en welzijnsdiensten. Ook moeten ze beslissingen kunnen nemen zo lang deze goed en veilig zijn voor hun kinderen.
- 28.** Langere bezoeken voor speciale gelegenheden zoals Moederdag, Vaderdag en feestdagen moeten tot de mogelijkheden behoren. Om deze bezoeken zo ontspannen mogelijk te maken, moeten het gevangenispersoneel en andere aanwezigen minder formele kleding dragen.
- 29.** Als het mogelijk, veilig en goed voor hen is, moeten alle kinderen ondersteuning krijgen om informatie (inclusief foto's) te zien of te hebben over de plaatsen in de gevangenis waar hun ouder tijd doorbrengt, inclusief de gevangeniscel.
- 30.** Ouders moeten worden aangemoedigd om contact te hebben met hun kinderen en hen regelmatig te zien om een goede band op te (blijven) bouwen. Slechts zelden en gedurende zeer korte periodes kunnen verantwoordelijken het contact tussen gedetineerden en hun kinderen verminderen of stoppen.
- 31.** Kinderen hebben het recht om hun gedetineerde ouder te zien, zelfs wanneer de ouder wordt gestraft voor het overtreden van gevangenisregels. De verantwoordelijke mensen moeten er altijd voor zorgen dat kinderen een vorm van contact met hun ouder kunnen hebben.

Thuis bezoeken

- 32.** Gevangenen moeten thuisverlof krijgen om kinderen te beschermen tegen de moeilijkheden van het bezoek in een gevangenis, om de kinderen voor te bereiden op de terugkeer van hun ouders en om hun ouder bij speciale evenementen aanwezig te hebben. Dit is vooral belangrijk in de periode voordat een ouder de gevangenis verlaat, omdat dit de gedetineerde helpt om weer een actieve ouder te worden en dingen te normaliseren bij het terugkeren uit de gevangenis.

Een veilige omgeving creëren

- 33.** Medewerkers van de gevangenis moeten al het mogelijke doen om ervoor te zorgen dat de gevangenis een veilige en respectvolle plaats is. De gevangenis en haar medewerkers moeten werken aan het creëren van een vriendelijke en positieve sfeer waar gevangenen, personeel en gezinnen goed communiceren en waardoor het voor iedereen veiliger wordt.

Baby's die bij hun ouder in de gevangenis wonen

- 34.** Moeders ook zwangere vrouwen en hun pasgeboren kinderen moeten informatie, goede zorg en ondersteuning krijgen, zodat het recht op gezondheid van een kind wordt gerespecteerd.
- Zwangere vrouwen moeten in een ziekenhuis kunnen bevallen. Baby's mogen niet in de gevangenis worden geboren. Moeders mogen niet worden vastgehouden in handboeien of op andere manieren tijdens de bevalling of vlak nadat ze de baby hebben gekregen.
 - Zorg en ondersteuning voor de baby en moeder voor en na de geboorte van de baby is belangrijk en moet afgestemd zijn op mensen van verschillende achtergronden en uit verschillende landen.
- 35.** Wanneer een baby geboren wordt bij een moeder in de gevangenis, moet het kind zo snel mogelijk een gratis geboorteakte krijgen waarin niet vermeld staat dat hij of zij in de gevangenis geboren is. Het kind moet dezelfde papieren hebben als alle andere kinderen in het land.
- 36.** Een baby kan bij de ouder in de gevangenis blijven als het goed voor hem of haar is en als de regels dat toelaten. Dit moet voor iedere baby individueel worden besloten. Baby's in de gevangenis mogen niet als gevangenen worden behandeld. Ze hebben dezelfde rechten als alle kinderen en waar mogelijk moeten ze dezelfde vrijheden en kansen hebben.

- 37.** Voor baby's die bij hun ouder in de gevangenis verblijven moeten alle woonruimtes kindvriendelijk zijn en moeten gevangenissen:
- Zorgen dat de veiligheid en rechten van baby's een prioriteit zijn. De baby's moeten de kans krijgen om te groeien, te leren, te spelen, gehoord en begrepen te worden, net als alle baby's;
 - Zorgen dat de baby in de gevangenis dezelfde artsen en verpleegkundigen en gezondheidszorg heeft als een kind buiten de gevangenis heeft;
 - Zorgen dat baby's naar buiten kunnen gaan, en dat zij geholpen worden om contact te maken met mensen buiten de gevangenis;
 - Ouders ondersteunen om een goede band met hun baby op te bouwen en goede ouders te worden; hen tijd door laten brengen met hun baby, zorg te laten dragen voor hun baby, voor hun baby te koken en hun kind voor te bereiden op bijvoorbeeld de kleuterschool;
 - Ervoor te zorgen dat het leven van de baby in de gevangenis zoveel mogelijk lijkt op een leven buiten de gevangenis;
 - Ervoor te zorgen dat de baby tijd door kan brengen met andere familieleden, als dit in het belang van het kind is.
- 38.** De beslissing dat een baby niet bij zijn of haar gedetineerde ouder in de gevangenis kan leven, moet volgens de regels worden genomen waarbij het belang van de baby voorop staat.
- 39.** Wanneer een baby bij zijn of haar gedetineerde ouder weg wordt gehaald om buiten de gevangenis te leven, moet dit met zorg gebeuren en alleen wanneer er een veilig thuis voor het kind buiten de gevangenis is. Als de gedetineerde ouder uit een ander land komt, moeten de autoriteiten beslissen wat het beste is voor de baby.
- 40.** Als baby's niet bij hun gedetineerde ouder wonen, moeten ze – indien dit in hun belang is – in staat worden gesteld hun ouder frequent en op kindvriendelijke wijze te bezoeken.

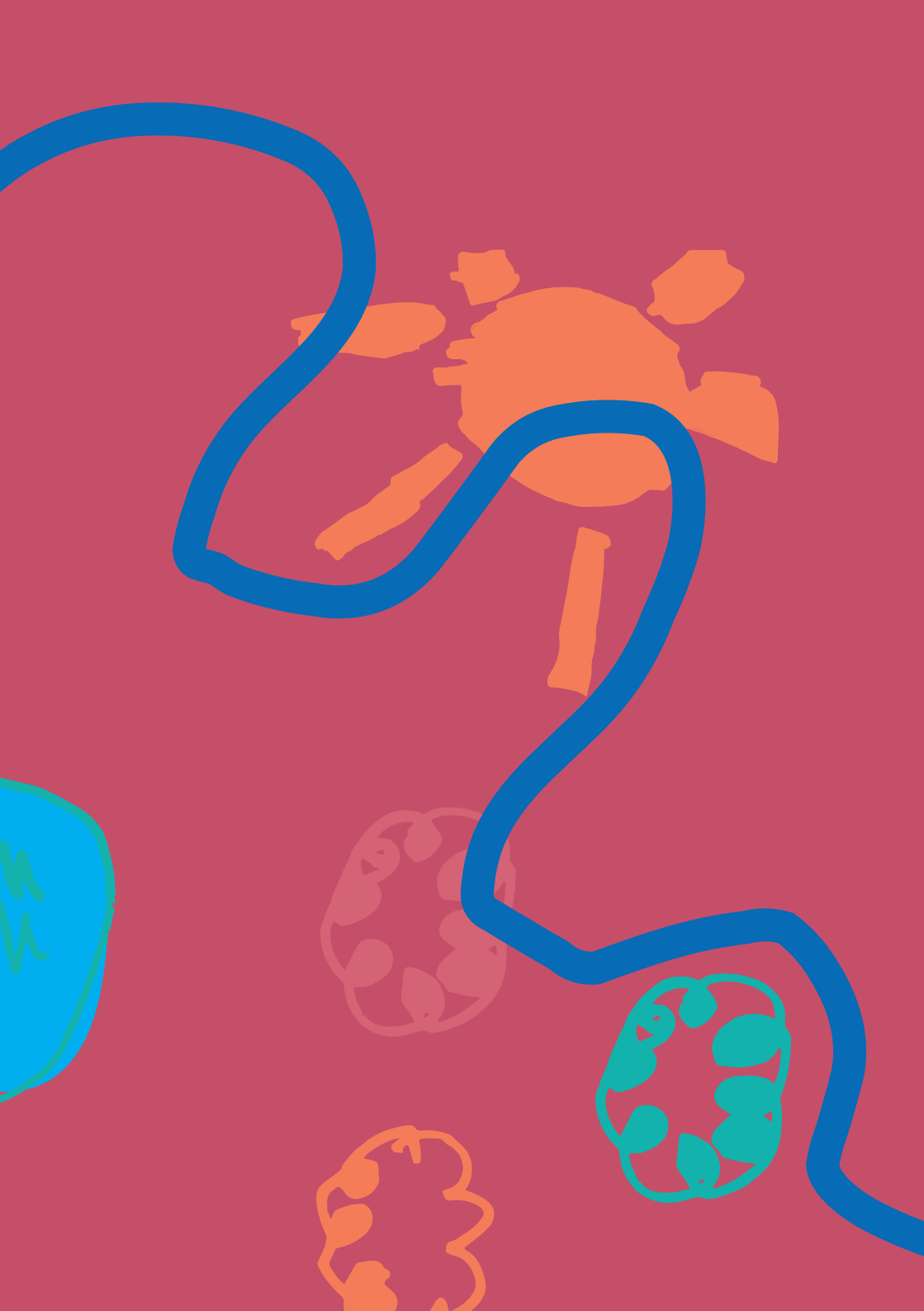

Het strafproces en voorbereiding op vrijlating

- 41.** Gedurende de gehele periode van het strafproces moeten verantwoordelijken de beste manier voor kinderen en hun ouder zoeken om actief en positief in contact te blijven, terwijl de ouder zijn of haar straf uitzit of de gevangenis verlaat (via programma's, onderwijs en ondersteuning). Gedetineerden blijven ouders van hun kinderen, ook als ze in de gevangenis zitten. Gedetineerde ouders moeten zoveel mogelijk liefde en verzorging kunnen blijven geven aan hun kinderen, alsof ze nog thuis zijn.
- 42.** De autoriteiten moeten er alles aan doen om het gezinsleven voor kinderen en hun ouder gemakkelijker te maken wanneer hij of zij de gevangenis verlaat. Bijvoorbeeld door de ouder met een tag buiten de gevangenis te laten wonen, verlof te geven of andere mogelijkheden te bieden om in de samenleving te wonen of werken.
- 43.** Wanneer de autoriteiten overwegen om ouders vroegtijdig buiten de gevangenis te plaatsen, moeten ze kijken in hoeverre hun kinderen de ouder nodig hebben en hoe de ouder weer onderdeel uit kan gaan maken van het gezin.

De gevangenis verlaten

- 44.** Wanneer een ouder uit de gevangenis komt, moet iedereen, inclusief de mensen die in de gevangenis en de samenleving de leiding hebben, de ouder helpen een positieve en actieve ouder voor hun kinderen te zijn.

Veranderen van beleid

- 45.** Wanneer de leidinggevenden nieuwe regels maken over het contact tussen kinderen en hun gedetineerde ouder, moeten ze nadenken over de rechten van kinderen en hoe de kinderen de nieuwe regels zullen beleven.

Personeel betrekken

- 46.** Al het personeel moet respectvol en vriendelijk omgaan met kinderen die hun gedetineerde ouder bezoeken. Er moet ten minste één personeelslid in elke gevangenis zijn die speciaal verantwoordelijk is voor kinderen en gedetineerde ouders.
- 47.** Al het gevangenispersoneel moet worden opgeleid om kennis te hebben van de rechten van kinderen en wat zij moeten doen om ervoor te zorgen dat kinderen zich te allen tijde veilig en comfortabel voelen wanneer zij hun gedetineerde ouder bezoeken. Gevangenismedewerkers moeten weten hoe ze gedetineerde ouders en hun kinderen kunnen ondersteunen en hoe ze bezoeken en controles kindvriendelijk kunnen maken.
- 48.** Personeel dat voor kinderen van gedetineerde ouders en voor de gedetineerde ouders zelf zorgt, moet worden geleerd hoe ze dat goed kunnen doen. De leerprogramma's dienen de aanbevelingen te volgen en regelmatig te controleren of er veranderingen zijn in de aanbevelingen.

Samenwerken

49. In elk land moeten mensen samenwerken om ervoor te zorgen dat kinderen worden ondersteund en verzorgd. Kinderen en hun rechten zijn belangrijk. Hun opvattingen en gevoelens doen ertoe. De juiste mensen moeten bij deze ondersteuning worden betrokken, zoals reclasseringswerkers (mensen die vrijlating begeleiden), mensen in de buurt, de school, politie, gezondheids- en sociale diensten, mensen uit de gemeenschap en mensen met de macht om kinderen veilig te houden.

Het overzicht houden

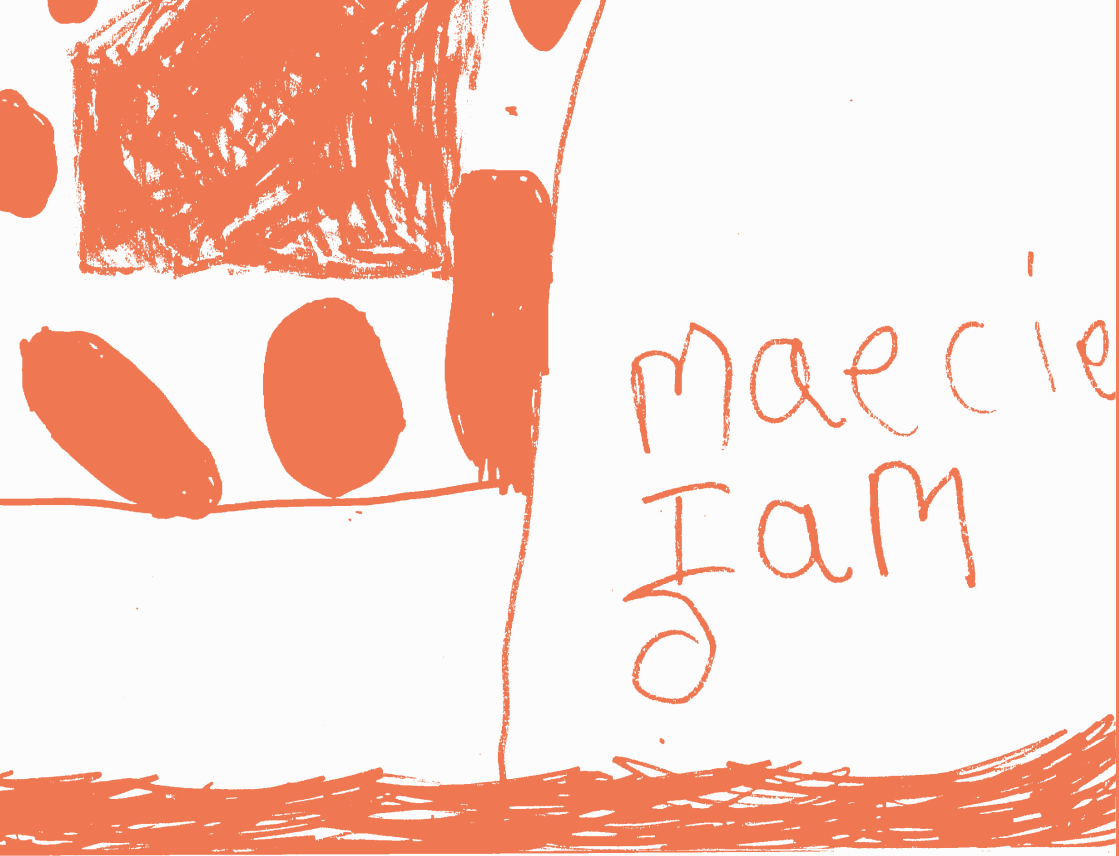
50. De verantwoordelijken moeten ervoor zorgen dat de rechten van kinderen met een gedetineerde ouder worden beschermd en dat alle kinderen goed worden verzorgd, waaronder baby's die met hun ouders in de gevangenis leven. De verantwoordelijken moeten ook regelmatig verslag uitbrengen en aanpassingen aanbrengen indien nodig.

Informatie krijgen en verandering brengen

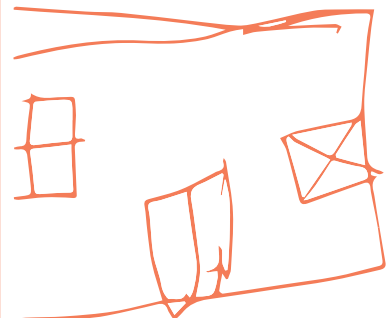

- 51.** Iedereen, inclusief het gevangenispersoneel en leidinggevenden, moet zich bewust zijn of worden van hoe het leven van kinderen verandert wanneer een van hun ouders in de gevangenis terecht komt en nadenken over hoe kinderen contact kunnen houden met een gedetineerde ouder en suggesties doen voor wijzigingen in het beleid.
- 52.** Het is belangrijk om regelmatig het aantal kinderen met een gedetineerde ouder te tellen en deze cijfers openbaar te maken. Dit belang geldt ook voor informatie over hoe mensen deze kinderen kunnen helpen.
- 53.** Er moet geld worden vrijgemaakt om meer te weten te komen over kinderen met gedetineerde ouders. Dit helpt mensen om deze kinderen beter te helpen.
- 54.** De manier waarop mensen werken met kinderen van gedetineerde ouders, moet regelmatig worden gecontroleerd. Alle mensen die verantwoordelijk zijn om de rechten van kinderen te beschermen, moeten ervoor zorgen dat iedereen er alles aan doet om hun verplichtingen voor kinderen met gedetineerde ouders na te komen.

Mensen op andere gedachten brengen

55. Alle media die verslag doen over iemand die iets verkeerd heeft gedaan, moeten ervoor zorgen dat zij de privacy van kinderen en hun families beschermen en nadenken over de gevolgen van hun acties voor de gevoelens van kinderen.

56. Iedereen moet kunnen achterhalen hoeveel kinderen met een gedetineerde ouder er zijn, hoe deze kinderen zich mogelijk voelen en op welke wijze er het best met hen om kan worden gegaan. Dit draagt bij aan een betere beeldvorming van kinderen met een gedetineerde ouder en daarmee ook aan de manier waarop we met de kinderen omgaan.

Ik denk dat we allemaal
kunnen samenwerken
om de gevangenis in
een betere plek te
veranderen

Charlie, 14

Children of Prisoners Europe (COPE) is een Pan-Europees netwerk dat werkt met en namens kinderen met gedetineerde ouders. Het netwerk moedigt innovatieve perspectieven en praktijken aan die ervoor zorgen dat de rechten van kinderen met gedetineerde ouders volledig worden gerespecteerd en dat actie wordt ondernomen om het welzijn en een gezonde ontwikkeling van de kinderen te waarborgen. COPE is een op lidmaatschap gebaseerde organisatie die bestaat uit niet-gouvernementele organisaties, individuen en andere belanghebbenden in heel Europa en daarbuiten, verbonden door een personeelsteam op het hoofdkantoor in Parijs.

Met ons netwerk van Europese partners die actief zijn op het gebied van gevangenis, kinderrechten en kindervelzijn, proberen we het bewustzijn te vergroten en nieuwe manieren te vinden om te denken, handelen en communiceren met betrekking tot kwesties betreffende kinderen die het slachtoffer zijn van ouderlijke gevangenisstraf.

Dit document is gebaseerd op Aanbeveling CM / Rec (2018) 5 van het Comité van Ministers van lidstaten betreffende kinderen met ouders in de gevangenis & Toelichting (2019), die beide hier te vinden zijn: http://bit.ly/coe_rec2018_5

Deze publicatie is gefinancierd door het programma Rechten, Gelijkheid en Burgerschap van de Europese Unie (REC 2014-2020). De inhoud van deze publicatie vertegenwoordigt alleen de opvattingen van Children of Prisoners Europe en valt onder hun eigen verantwoordelijkheid. De Europese Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor het gebruik van deze informatie.

Children of Prisoners Europe is een organisatie zonder winstoogmerk, geregistreerd in Frankrijk onder de Franse Associatiewet 1901. SIRET: 437 527 013 00019

© Children of Prisoners Europe
ISBN-nummer - 978-2-9526725-1-1
Uitgegeven door Brianna Smith en Kate Philbrick
Grafisch ontwerp door Josie Vallely
<http://www.josievallely.com>

In het Nederlands vertaald door
Expertisecentrum K I N D
www.expertisecentrumkind.nl